

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 213/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditřa a Rastislava Kařřáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Garom, Štefánikova 14, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava II sp. zn. 5Em/3/2023 z 26. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a napokon základného práva vlastniť majetok podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením mestského súdu č. k. 5Em/3/2023 z 26. januára 2024. Sťažovateľka navrhuje vysloviť porušenie ňou označených práv, zrušiť uznesenie mestského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Požaduje taktiež náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. V konaní vedenom na mestskom súde pod sp. zn. B1-2P/47/2020 o nariadenie návratu maloletých detí pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (tzv. únosové, resp. návratové konanie, pozn.) bol uznesením zo 17. januára 2023 (ďalej len „návratové uznesenie“) nariadený návrat maloletých detí [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], narodenej

██████████, do krajiny ich obvyklého pobytu Rakúskej republiky. Sťažovateľke mestský súd týmto uznesením nariadil, aby maloleté deti navrátila do Rakúskej republiky do 5 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia a v prípade, že ich sťažovateľka na územie Rakúskej republiky nenavráti, je otec maloletých detí oprávnený po uplynutí stanovenej lehoty maloleté deti prevziať na účely ich návratu do krajiny obvyklého pobytu, t. j. na územie Rakúskej republiky. Návratové uznesenie bolo uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 15 CoP 8/2023-3103 z 25. októbra 2023 potvrdené a nadobudlo právoplatnosť 21. novembra 2023 a vykonateľnosť 26. novembra 2023.

4. Keďže sťažovateľka nesplnila povinnosť vyplývajúcu jej z návratového uznesenia, teda nenavrátila maloleté deti na územie Rakúskej republiky, podal oprávnený otec na mestskom súde návrh na výkon rozhodnutia.

5. Mestský súd uznesením sp. zn. 5Em/3/2023 z 5. januára 2024 (ďalej len „uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia“) nariadil výkon návratového uznesenia.

6. Dňa 11. januára 2024 mestský súd uskutočnil výkon rozhodnutia v mieste bydliska sťažovateľky a maloletých detí. Pri uskutočnení výkonu rozhodnutia zákonný sudca vyzval sťažovateľku, aby dobrovoľne splnila svoju povinnosť odovzdať maloleté deti otcovi. Výkon rozhodnutia sa nepodarilo uskutočniť.

7. Napadnutým rozhodnutím mestský súd uložil sťažovateľke pokutu v sume 1 000 eur, ktorú je sťažovateľka povinná zaplatiť do troch dní od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

8. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že výkon rozhodnutia sa nepodarilo uskutočniť pre submisívny postoj sťažovateľky a následne pre odmietavý postoj maloletých detí k otcovi. Výšku pokuty na hornej hranici mestský súd určil vzhľadom na dlhodobé nerešpektovanie súdnych rozhodnutí, pričom odkázal na bod 18 uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia a pri jej uložení vychádzal z § 382 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

9. Mestský súd taktiež poukázal na uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 461/2023-28 z 28. septembra 2023, v ktorom ústavný súd v bode 18 konštatoval, že „Okresný súd oboch rodičov (predovšetkým sťažovateľku) v prechádzajúcom uznesení z 5. januára 2023 (bod 10) poučil o tom, aby dbali na plnenie exekučného titulu a pri jeho realizácii sa zdržali všetkého negatívneho, čo by vplývalo na maloleté deti počas jeho plnenia (nevhodné správanie rodičov, prítomnosť cudzích osôb bez právneho titulu, nevhodná komunikácia, nevhodný výber slovných prostriedkov a ataky atď.), že sú správaním oboch rodičov obe maloleté deti zaťažované do rodičovských záležitostí a že je preto potrebné, aby rodičia dbali na ich blaho, potreby a záujmy. Ústavný súd na okraj veci poznamenáva, že aj napriek tomu, že maloleté deti ako 11-ročné dokážu vyjadriť svoj názor, nesmie sťažovateľka podceňovať význam proaktívneho pôsobenia na deti v snahe približovať význam výchovy aj druhého rodiča. Argumentácia o pasivite (žiadne zasahovanie do styku) implikuje nedostatok prepotrebného prvku proaktívneho pôsobenia. Inými slovami, artikulácia rodiča, že nebráni v styku, pretože nič nepodniká proti druhému rodičovi, ešte neznamená, že v styku nebráni. Submisívny postoj sťažovateľky k realizácii styku otca s maloletými deťmi, ktorý ponecháva výlučne na názore maloletých detí, len zbytočne vnáša pochybnosti o jej rodičovskej spôsobilosti. Z opakovaných podaní otca vyplýva, že sťažovateľka nie je prítomná pri odovzdávaní maloletých detí (pri odovzdávaní maloletých detí je namiesto

sťažovateľky jej otec), čo evokuje pochybnosti, či je schopná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať s tým, že maloleté deti budú reálne s otcom aj odchádzať.“

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka v rámci svojej sťažnostnej argumentácie namieta, že mestský súd v zápisnici o výkone rozhodnutia neuviedol všetky podstatné skutočnosti, ku ktorým pri výkone rozhodnutia 11. januára 2024 došlo, a niektoré skutočnosti sú v zápisnici zachytené nepravdivo. V zápisnici nie je zachytený snaživý, ústretový a nápomocný prístup sťažovateľky počas výkonu rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie vykazuje znaky svojvôle, sťažovateľka žiadnym spôsobom neporušovala výzvy súdu a nerušila priebeh výkonu rozhodnutia do takej miery, že bolo nutné jej udeliť poriadkovú pokutu vo výške 1 000 eur. V napadnutom rozhodnutí absentuje náležité odôvodnenie. Mestský súd neuviedol, v čom malo spočívať konanie sťažovateľky, ktorým sa mala dopustiť rušenia priebehu výkonu rozhodnutia, aká bola intenzita údajného rušenia výkonu rozhodnutia ani aké výrazové prostriedky mali byť sťažovateľkou použité. Sťažovateľka poukazuje na § 102 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 388 ods. 3 a 4 CMP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a napokon základného práva vlastníť majetok podľa čl. 11 ods. 1 listiny napadnutým rozhodnutím mestského súdu.

12. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

13. Uvedené platí o to viac v prípade jednoinštančných rozhodnutí o uložení pokuty. Samotná sťažovateľka poukazuje na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, v zmysle ktorej nie je úlohou ústavného súdu prehodnocovať správnosť poriadkového opatrenia všeobecného súdu, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil. Také rozhodnutie by v zásade malo byť nepreskúmateľné nielen nadriadeným súdom, pretože uvedený zákon takúto možnosť výslovne nepripúšťa, ale malo by byť vzhľadom na bagateľnú povahu a ústavnoprávny rozmer vylúčené

aj z prieskumu vecí ústavným súdom. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd, alebo tiež v prípadoch absencie primeraného zdôvodnenia tohto rozhodnutia všeobecným súdom.

14. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že pokuta bola sťažovateľke uložená na základe § 382 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, súd môže uložiť povinnému pokutu do výšky 1 000 eur. Skutočnosť, že sťažovateľka nespĺnila dobrovoľne povinnosť uloženú jej právoplatným a vykonateľným návratovým uznesením, nie je sporná. Maloleté deti neboli sťažovateľkou navrátené na územie Rakúskej republiky a neboli ani odovzdané otcovi na účely ich návratu do krajiny obvyklého pobytu. Je preto nepochybné, že uloženie pokuty sťažovateľke bolo zákonné. Ústavnému súdu nie je zrejmé, prečo sťažovateľka poukazuje na § 102 ods. 1 CSP, § 388 ods. 3 a 4 CMP a prečo sťažovateľka argumentuje absenciou odôvodnenia o konkretizácii jej konania, ktorým rušila priebeh výkonu rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie sťažovateľke nedáva za vinu rušenie priebehu výkonu rozhodnutia, ale absenciu dobrovoľného splnenia povinnosti vyplývajúcej z návratového uznesenia.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľkou v sťažnosti podrobne opísaný priebeh výkonu rozhodnutia z 11. januára 2024 (ktorý má byť v rozpore so zápisnicou), sťažovateľka ani len v náznaku neuvádza, že by maloleté deti bola motivovala či povzbudzovala k návratu na územie Rakúskej republiky alebo k odovzdaniu otcovi. Naopak, sťažovateľka v zmysle vlastného popisu udalostí z 11. januára 2024 uviedla, že *„keď raz nechcú ísť do Rakúska, nemajú tam nič, tak ich tam neposielam, prepáčte za úprimnosť, ale oni majú celý svet na Slovensku.“*

16. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z ktorého je zrejmé, že sťažovateľka nespĺnila povinnosť vyplývajúcu z návratového uznesenia, pričom problém vo výkone rozhodnutia súd vidí v submisívnom postoji sťažovateľky a následnom odmietaní otca maloletými deťmi, za ústavne akceptovateľné.

17. Pokiaľ ide o samotnú výšku pokuty na jej hornej hranici, aj tu ústavný súd považuje odôvodnenie mestského súdu za ústavne udržateľné a dostatočné. Je z neho zrejmé, že na strane sťažovateľky ide o dlhodobé nerešpektovanie súdnych rozhodnutí, pričom bližšie odkazuje mestský súd na bod 18 uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia (podrobnosti o opakovanom nerešpektovaní súdnych rozhodnutí sťažovateľkou sú ústavnému súdu známe z jeho spisov vo veciach sp. zn. III. ÚS 461/2023 a IV. ÚS 280/2023).

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, ktorej pri predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

19. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných mestským súdom arbitrárnosť ani nedostatok náležitého odôvodnenia a už vôbec nie extrémne vybočenie zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli signalizovať porušenie sťažovateľkou označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru (resp. dodatkového protokolu), a preto musel postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu